HEMMELIG

(BW) F e l l e s m ø t e

mellom

den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite

og

sjøfart- og fiskerikomiteen

onsdag den 23. mars 1977 kl. 15.

Møtet ble ledet av utenrikskomiteens formann, Tor Oftedal.

Til stede var:

Fra utenriks- og konstitusjonskomiteen: Per Borten, Finn Gustavsen, Lars Korvald, Odd Lien, Aase Lionæs, Otto Lyng, Tor Oftedal, Erland Steenberg, Kåre Stokkeland, Paul Thyness, Kåre Willoch, Berit Ås, Guttorm Hansen, Per Hysing-Dahl, Rolf Fjeldvær, Berge Furre, Valter Gabrielsen, Arnt Hagen, Harry Hansen, Sverre L. Mo (for Kåre Kristiansen), Håkon Kyllingmark, Ingvar Bakken (for Gunnar Alf Larsen), Asbjørn Sjøthun (for Arne Nilsen), Johan A. Vikan, Jakob Aano.

Fra sjøfarts- og fiskerikomiteen: Hermund Eian, Odin Hansen, Tor Henriksen, Geirmund Ihle, Georg Jacobsen, Karl Klevstad, Steiner Kvalø, Thor Listau, Hans H. Rossbach, Ragnr Udjus.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Odvar Nordli og statsråd Jens Evensen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:
Fra Havrettsministerens sekretariat: statssekretær Arne Treholt,
fra Fiskeridepartementet: statssekretær Birger Larsen,
fra Utenriksdepartementet: underdirektør Per Tresselt.

Videre var til stede komiteens faste sekretær, Knut Mørkved.

D a g s o r d e n :

Havrettsministeren orienterer om forhandlingene med EF.

(BW) FORMANNEN: Fellesmøtet mellom den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og sjøfarts- og fiskerikomiteen er innkalt etter anmodning av utenriksministeren for å motta en orientering av havrettsministeren om forhandlingene med EF og - så vidt jeg skjønner - kanskje "noko attåt".

Jeg gir straks ordet til havrettsministeren.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg skal først gi en redegjørelse om forhandlingssituasjonen med EF.

Som det tidligere har vært redegjort for i denne komiteen, er det nær sammenheng mellom spørsmålet om en rammeavtale for fiskeriene mellom Norge og EF og de interne EF-drøftelsene om en felles fiskeriordning. Dette har medført at de forhandlingene med sikte på en rammeavtale som vi holdt med EF i løpet av de siste måneder av 1976, ikke er blitt sluttført. I de siste måneder har forhandlingene mer konsentrert seg om kvotespørsmål og vesentlig vært ført på ekspertplan og embetsmannsplan.

Forhandlingene før jul om en rammeavtale resulterte imidlertid på de fleste punkter i enighet om et utkast til avtale, men det var følgende fem hovedpunkter som stod uløste:

For det første: formuleringene vedrørende det norske fiske opp til 12 mil av EF-landenes kyster. Her var man på EFs side ikke i stand til å godta det norske ønske om en uttrykkelig henvisning i avtalen til at fiskerettighetene skal gjelde helt inn til 12 mil av kysten. Bakgrunnen for EFs standpunkt var det britiske og irske ønske om å unngå formuleringer som kunne prejudisere de to lands krav om eksklusive kyststatssoner på opptil 50 nautiske mil som ledd i den fremtidige EF-ordning.

Det annet hovedpunkt som står uløst, er formuleringene vedrørende den nedtrapping av EF-landenes fiske i den norske sone som er nødvendig for at man skal komme fram til en balansert fiskerisituasjon. Det norske krav gikk her opprinnelig ut på en nedtrapping etter nasjonalitetskriterier. Dette viste seg uakseptabelt for EF. Et nytt norsk forslag om at alle EF-fiskefartøyer på over 1.500 tonn skulle utfases fra den norske sone innen 31. desember 1980, reiste tydeligvis også store problemer for EF-landene innbyrdes.

(BW) Det tredje spørsmålet gjelder en klausul om voldgiftsavgjørelse av alle tvister som måtte oppstå i forbindelse med avtalens anvendelse, herunder tvister om rene skjønnsmessige avgjørelser av kyststatens myndigheter. Fra norsk side kunne man ikke akseptere EFs krav om en slik klausul. Den ville på mange måter oppheve vesentlige elementer i selve prinsippet om økonomiske soner.

For det fjerde - formuleringene vedrørende avtalens forhold til FNs havrettskonferanse. EF krevde inntatt en revisjonsklausul som kunne gjøres gjeldende også dersom havrettskonferansen skulle bli avsluttet uten at man var kommet fram til noe resultat.

Og endelig for det femte - formuleringene vedrørende lisensieringen av de enkelte fartøyer. Problemet her var at EF ønsket retten til selv å utpeke, med bindende virkning for norske myndigheter, de fartøyer som innen rammen av gjeldende begrensninger med hensyn til fartøyenes antall og type, kvoter o.l. skulle tilstås lisens for fiske i den norske økonomiske sone.

Særlig ville den uttrykkelige henvisningen til en gjensidig 12 mils grense som vi krevde, gjøre det vanskelig - kanskje umulig - å komme fram til en rammeavtale med EF før den indre striden innen EF om en ny intern fiskeriordning var løst. Det er mye som tyder på at dette kan ta tid - formodentlig meget lang tid ennå.

Men slik situasjonen ellers har utviklet seg over de siste måneder, har behovet for en snarlig inngåelse av en rammeavtale med EF blitt stadig sterkere. Den konsultasjonsplikt som en slik avtale vil etablere, vil være av stor betydning for å hindre at EF uten tilstrekkelig forhåndskonsultasjon med Norge fastsetter reguleringstiltak for EF-sonen som i praksis vil ramme vesentlige norske fiskeriinteresser ved de britiske öyer og Grönland. På samme måte ville nödvendige men ensidige norske reguleringstiltak eller mottiltak kunne ha uheldige virkninger på de gjensidige fiskeriforhold. En ukontrollert utvikling her ville lett före til at de to partenes standpunkter, selv om de er i forhandlingsposisjon, stadig glir fra hverandre istedenfor å bli samordnet.

Regjeringen ser det derfor som viktig om partene på det nåværende tidspunkt kunne finne fram til en rammeavtale hvor bl.a. prinsippene om gjensidige fiskerettigheter, konsultasjonsplikt, et balansert fiske og en avtrapping og utfasing av det EF-fiske som ikke er

(EL) balansert, dannet hjörnestenene.

På denne bakgrunn hadde vi den 25. februar og den 14. og 15. mars uformelle dröftelser i Brussel bl.a. med den danske kommisjonær Gundelach som leder av dette departement i Kommisjonen.

Den 14. og 15. mars la den norske forhandlingsleder fram uformelle og personlige tanker for Kommisjonens representanter for mulig lösning på de ovenfor nevnte hovedspörsmål, med forbehold om at de forslag det gjaldt, ennå ikke var dröftet med de berörte organisasjoner, med Regjeringen eller med Stortingets organer. Jeg sa meg villig til å ta spörsmålet om en lösning etter de linjer som jeg her skisserte, opp i Oslo dersom Kommisjonens representanter for sitt vedkommende anså en lösning på dette grunnlag som mulig.

Kommisjonær Gundelach og generaldirektör Gallagher representerte Kommisjonen under disse samtaler. De uttalte begge som sin personlige vurdering, og med forbehold om at intet definitivt kunne sies för saken hadde vært forelagt medlemsstatene, at de vurderte de tanker som ble lansert, som et betydelig bidrag til dröftelsene, og antydet at en lösning på dette grunnlag burde være mulig. Vi ble derfor tentativt enige om å ta sikte på avholdelse av et formelt forhandlingsmöte 30. og 31. mars.

De tanker jeg kom med under samtalene, var nedfelt i et personlig avtaleutkast. Dette tar sikte på lösning av de fem utestående spörsmål som er nevnt foran, etter följende linjer:

1. I stedet for en uttrykkelig henvisning til 12 nautiske mil, inntas en hovedbestemmelse om at målsettingen må være etablering av en for begge parter tilfredsstillende balanse i de gjensidige fiskeriforbindelser. Dessuten en bestemmelse om at begge parter i tilfelle av en vesentlig forvridning av fiskemönsteret i Nordsjöen skal ha rett til å suspendere eller oppsi avtalen.

2. Vi frafaller kravet om at det i rammeavtalen skal regnes opp faste kriterier for utfasingen av EF, f.eks. at fartöyer over 1 500 tonn skal utelukkes. Norge forbeholder seg frihet til å bestemme hvilke kriterier som skal legges til grunn for utfasingen av EF-fisket for å oppnå balanse i fiskeriforholdene.

   Samtidig forlanger vi at det uttrykkelig skal fastslås i avtalen at utfasingen skal være sluttfört pr. 31. desember 1980.

(EL)

3. Frafallelse fra EFs side av kravet om en voldgiftsbestemmelse. Men også her er vi villige til å gå med på konsultasjoner hvis håndhevelse av avtalen vekker strid.

4. Krav i avtalen om at partene etter at en havrettskonvensjon er vedtatt, skal konsultere hverandre i lys av havrettskonvensjonens bestemmelser.

5. Frafallelse fra EFs side av kravet om formuleringer som vil binde norske myndigheter når det gjelder de individuelle lisenser.

Spörsmålet om en forhandlingslösning i tråd med disse synspunkter ble fredag den 18.ds. dröftet med representanter for Norges Fiskarlag, LO og berörte offentlige instanser.

Regjeringen har i henhold til dette besluttet å videreföre forhandlingene med EF om en rammeavtale ved formelle forhandlingsmöter i Brussel.

Etter kontakt med Kommisjonen er en blitt enige om å holde slike forhandlinger den 31. mars, 1. april og om nödvendig den 2. og 4. april.

Partene er enige om at det er et forsök verdt å söke å nå fram etter disse linjer.

FORMANNEN: Takk. - Er det noen bemerkninger eller spörsmål?

PER HYSING-DAHL: Det gjelder punkt 1, som selvfölgelig er av helt avgjörende betydning for norske fiskere som i dag fisker i disse farvannene.

Er de antydede formuleringer om at målsettingen må være å etablere en for begge parter tilfredsstillende balanse og at man skal ha mulighet for å suspendere avtalen, slik å forstå at man fra norsk side kan tenke seg å slippe EF-fartöyer inn til 12 mil og få en tilsvarende ordning med den annen part? Og vil det etter dette være utelukket at vi kan snakke direkte med den annen part, f.eks. britene, om gjensidige tilfredsstillende ordninger? Må det fremdeles være bundet til at EF först skal ordne sitt hus?

Er vi på norsk side klare til å si: All right, utlendingene kan få gå til 12 mil, men da vil også vi

(EL) ha rett til å gå til 12 mil - med andre ord, at vi opprettholder den ordning vi har nå?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Det er i og for seg en forutsetning at begge parter fortsatt skal kunne fiske inn til 12 mil. Men det EF for öyeblikket ikke kan gå med på, er uttrykkelig å binde seg til dette, så i stedet skal vi ha meget faste bestemmelser, som på mange måter kanskje trygger vestlandsfiskerne bedre.

For det förste skal det være en tilfredsstillende balanse i fiskeriforholdet. Hvis det skjer den minste forskyvning i våre vestlandsfiskeres fiske i Nordsjöen, vil det bli enda större ubalanse enn det er i dag, så her vil man ha en meget betydelig oppfordring til å gå varsomt fram.

Videre har vi forsökt å sikre tanken om 12 mil ved å få inn en bestemmelse om at det tidligere fiskemönster skal opprettholdes. Og det samme er i prinsippet tilfellet når det gjelder de fiskearter man har drevet fiske på.

For det tredje har vi foreslått en meget absolutt klausul om dette med en forvridning av fiskemönsteret i Nordsjöen. Dette er en klausul som innebærer at dersom EF eller EF-land iverksetter reguleringstiltak som i vesentlig grad forminsker det norske fisket, vil det være en forvridning som gjör at Norge kan suspendere eller si opp avtalen. Og EF har så store fiskeinteresser i norske områder at de vil betenke seg på å gjöre noe sånt.

Jeg tror personlig at dette systemet på mange måter vil gi vestlandsfiskerne större trygghet enn en blott og bar henvisning til 12 mil, for selv med en henvisning til 12 mil er det klart at vi ikke vil kunne unngå at det blir laget tråfrie soner og andre kystbevaringsbestemmelser.

Så ble det spurt om det vil være utelukket for oss å snakke med f.eks. britene direkte. Det vil ikke være utelukket for oss å snakke med britene. Vi har til og med berammet et möte som vil finne sted i slutten av mars måned. Der vil man ta opp en rekke fiskeriproblemer. Men formelt vil nok forhandlinger om selve hovedavtalen når det gjelder kvoteordninger og den slags, i tiden fremover måtte gå gjennom EF. Det skyldes ikke denne avtalen, men at samtlige EF-land har forlangt at vi skal forhandle gjennom EF.

(EL) TOR HENRIKSEN: Jeg vet ikke om jeg oppfattet statsråden rett, men jeg oppfattet det slik at det var snakk om en gjensidig utfasing slik at man oppnådde en balanse i fiskeriforholdene innen 1980, og at utfasingen ikke skulle skje etter nasjonale kriterier, men at man måtte se EF-fiskeflåten som en enhet. Skal da den balansen man her snakker om, gå på verdi, slik at verdien av det man fisker, skal være lik i de forskjellige soner, eller skal det gå på oppfisket tonn? Hvis det skal gå på verdi, ja, endog om det skal gå på antall kilo fisk, vil det jo bety at det må bli en ganske sterk nedtrapping av EF-fisket i norske farvann i löpet av ca. 2 ½ år.

Er man enige om at man skal forsöke å oppnå en slik balanse innen 1980? I tilfelle vil jo Norge stå veldig sterkt i dette forholdet.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg kan svare med å si at begge parter for så vidt er innforstått med at den utfasing som skal finne sted, stort sett vil svare til det tyske og det franske fisket. Men vi har ikke villet karakterisere det slik at det skal være en utfasing av tyske og franske fartöyer. Det blir altså en meget betydelig utfasing som skal finne sted.

Når det gjelder spörsmålet om utfasingen skal baseres på vekt, tonnasje eller verdi, kan jeg si at den ikke skal baseres på vekt. Vi har hevdet meget bestemt at det må være verdien som skal legges til grunn. EF har ikke uten videre gått med på at det skal være det eneste kriterium. De mener at dette er ting vi må forhandle om i hver enkelt sak og ha konsultasjonsplikt om. Men utgangspunktet fra vår side er en utfasing etter verdi. Og i verdi fisker vel EF-fiskerne i dag nesten dobbelt så mye i norske farvann som vi fisker i EF-farvann.

TOR HENRIKSEN: Jeg har bare et tilleggsspörsmål. I praksis vil dette altså gjelde tyske og franske fiskere. Jeg har imidlertid forstått det slik at britene alene tar mer fisk i den norske ökonomiske sone enn norske fiskere tar i EF-sonen. Og hvis det bare skal være snakk om å forsöke å fase ut tyske og franske interesser, vil det vel langt fra bli balanse i dette forholdet innen 1980?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Når jeg snakket om utfasing, mente jeg en fullstendig fjerning av fartöyer. Vårt opprinnelige standpunkt var at utfasingen skulle skje etter nasjonalitetskriterier, hvor Frankrike og

(EL) Tyskland skulle fullstendig utfases, og Storbritannia måtte redusere sitt fiske noe. Nå vil det skje på andre kriterier enn nasjonalitetskriterier, men vi tilstreber altså den samme målsetting og en tilsvarende reduksjon i fisket.

THOR LISTAU: Når man nå har frafalt kravet om faste kriterier for reduksjon av EF-fisket, hvordan har man da tenkt seg at man skal få til en slik reduksjon i praksis?

Spörsmål 2: Hvis man skal ta inn i bestemmelsene en klausul om at det ikke skal skje noen endring i fiskemönsteret, slik det ble nevnt her, hvordan vil dette virke inn på muligheten til å få redusert EF-fisket? Kan vi ikke risikere at norske tiltak for å få redusert EF-fisket vil bli mött med mottiltak overfor norske fiskere som fisker utenfor britiske kyster f.eks. ?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Når det gjelder det förste spörsmålet, er det helt på det rene at vi kommer til å fastsette 31. desember 1980 som en absolutt dato for sluttföring av utfasingen.

Når det gjelder det andre spörsmålet, har Norge frafalt kravet om at det i avtalen skal regnes opp faste kriterier for fartöysstörrelse o.lign. og i stedet forbeholdt seg frihet for norske myndigheter til selv å fastlegge hvilke kriterier utfasingen skal skje etter, men da i konsultasjon med EF. Etter vår mening er dette kanskje en smidigere lösning for oss enn f.eks. et tonnasjekriterium på 1 500 br.reg.tonn.

Når det så gjelder fiskemönster, er det der först og fremst tenkt på fiskemönsteret i Nordsjöen. Dette mönsteret må opprettholdes samtidig som det etableres et balansert fiske innen 1980. I stedet for uttrykkelig å operere med 12 mil har vi altså indirekte sagt at dette mönsteret- nemlig fiske inn til 12 mil - må opprettholdes for at det skal kunne bli et balansert fiske.

THOR LISTAU: Kan det ikke bli problemer med forståelsen av denne avtalen? Hvis man har den formulering at det ikke skal være noen endring av fiskemönsteret, kan jo vi oppfatte det på én måte, mens medlemmene av EF kan oppfatte det på en annen måte.

(EL) Og når vi går ut med tiltak for å få redusert EF-fisket, kan vi vel bli mött med mottiltak fra EFs side?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Det tror jeg ikke. Dette blir et redigeringsspörsmål. Jeg har bare antydet hovedprinsippene.

Det som er hovedregelen, er at det skal være et balansert fiske, og at det for å oppnå et slikt balansert fiske, skal foretas nedtrapping og utfasing. Men man må ikke röre ved hovedmönsteret for det norske fiske i Nordsjöen. Det er det som er tanken. Det er ikke formulert ennå, men vi er selvsagt oppmerksom på at vi må formulere dette på en slik måte.

PER HYSING-DAHL: Jeg vil bare få lov å spörre havrettsministeren i anledning av at man fra norsk side holder på det femte punkt om lisensiering av enkeltfartöyer etter at man har fastsatt kvoter, redskapstyper osv. Jeg godtar at det er nödvendig å holde på dette, men jeg vil gjerne ha nærmere forklart hvorfor det er nödvendig å gjöre det.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Det er nödvendig å holde på dette av forskjellige grunner.

For det förste er det et hovedprinsipp når det gjelder selve tanken om ökonomiske soner at det er kyststaten som skal regulere lisensieringsplikten.

For det andre har våre havforskere og fiskeriforskere sagt at for å kunne håndheve kvoter, er det helt åpenbart at vi må kontrollere både antall fartöyer og typer fartöyer, ellers vil vi komme til å pålegge vårt norske kystoppsyn helt umulige oppgaver. Jeg kan i denne forbindelse nevne at vi fra de forskjellige land som mener at de skal få fiske i norsk farvann, hittil har fått anmeldt til sammen 1 100 - 1 200 fartöyer. Dette er jo et uhyre höyt tall i forhold til de kvoter utlendingene kan fiske, så vi må forbeholde oss retten til lisensiering. Det samme gjör EF. Det er det samme system som anlegges i alle land i dag.

KARL KLEVSTAD: Jeg merket meg at havrettsministeren sa at det kunne ta lang tid för vi fikk en endelig rammeavtale med EF-landene. Vil det ikke da kunne oppstå store problemer spesielt for vestlandsfiskerne i dette tidsrom generelt?

(BW) STATSRÅD JENS EVENSEN: Det er vel i dag på det rene at det på grunn av den indre fiskeristrid i EF vil ta lang tid - kanskje meget lang tid - å få til en avtale basert på en uttrykkelig henvisning til 12 mil - hvis det overhodet skulle være mulig. Vi mener det er av avgjørende betydning nettopp for våre fiskere at vi nå får en rammeavtale som slår fast en gjensidighetsrett, og som slår fast en plikt til konsultasjoner.

Det vi er redd for, og det vi har sett eksempler på, er at enkelte EF-land nå setter i verk ensidige bevaringstiltak som gjør at balanseforholdet ytterligere forverres i norsk disfavør. Hvis vi får en rammeavtale, vil ikke slike tiltak kunne vedtas uten at man har konsultert hverandre og uten at vi har fått anledning til å påvise overfor den annen part at "nå blir balansen ødelagt, slik at vi må treffe mottiltak overfor dere - er det noen fornuft i det?" Vi må her få bygd opp et system som gjør at man istedenfor å gli fra hverandre, vokser sammen.

FORMANNEN: Før ordet gis videre, vil formannen gjøre oppmerksom på at det visstnok kommer et par punkter til på dagsordenen - ikke for å avskjære debatten; bare for å gjøre oppmerksom på at vi ikke er ferdige her med avviklingen av denne talerlisten.

BERGE FURRE: Det er meir ein kommentar enn eit spørsmål.

Eg forstår at tankegangen i dette forhandlingsopplegget for så vidt er at ein prioriterer det å få styring med vår eiga sone. Eg er einig i det. Men eg må seia at eg er noko skeptisk til at ein gjev opp eller ser seg nøydd til å gje opp kravet om fiske inntil 12 mil ved dei britiske øyane - og at ein dermed trur at ein berre gjev etter i forma, men at det skal halda når det gjeld dei konkrete rettane.

Eg er redd ein der skyv problem framføre seg som ikkje er enkle. Ein skal jo hugsa på at formuleringa "en for begge parter tilfredsstillende balanse i de gjensidige fiskeriforbindelser" inneheld ein rett for begge partar til å vurdera kva som er denne balansen.

Det eg vil peika på, er at vi har eit sterkt inntrykk av at dette i høgste grad er eit kjensleg

(BW) problem for ei regjering - nemleg den britiske - som lever på ein knivsodd. Og spørsmålet om ei eksklusiv sone på 50 mil, særleg rundt Skotland, er eit heilt sentralt problem i britisk innanrikspolitikk. Det kan gjelda regjeringa sitt vera eller ikkje vera, og det står uhyre sterke stemningar bak dette i Skotland. Eg er redd for at om ein gjev opp kravet om fiske inntil 12 mil, gjev ein ikkje berre opp eit formelt krav, men ein gjev seg ut på ei forhandlingsvandring som det er vanskeleg å sjå ei løysing på. Dette kravet har nemleg ei heilt spesiell politisk betydning for England, fordi det gjeld eit område som kanskje kan koma til å avgjera den britiske regjering si framtid.

FORMANNEN: Dette ligger vel noe utenfor denne dagsordenen. Men skulle ikke den britiske regjerings framtid avgjøres i dag i en helt annen forbindelse?

THOR LISTAU: Det var et spørsmål jeg stilte i stad, som jeg i grunnen ikke fikk noe konkret svar på.

Det jeg lurte på, var: Når man ikke får EF til å være med på en avtale om utfasing av EF-fisket på faste kriterier, verken nasjonalitets- eller tonnasjekriterier, hvordan har man da tenkt seg at man skal få EF med på å gi norske myndigheter fullmakt til - skal vi si - på egen hånd å fastsette kriterier etter konsultasjoner? Og hvilke kriterier har man da rent praktisk tenkt å bruke ved slike konsultasjoner?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Når det gjelder spørsmålet fra representanten Berge Furre, kan jeg si at det er ikke en prioritering for å få styring med våre egne områder som i og for seg er hovedhjørnestenen. Det kunne vi ha oppnådd like godt - og helst bedre - ved ikke å ha noen avtale i det hele tatt.

Det som i virkeligheten er formålet med denne avtalen, er for det første at man kan få sikret en gjensidighet, slik at våre vestlandsfiskere her får mulighet for å fortsette sitt fiske. For det andre kan man få en balanse i forholdet, en balanse som i dag ikke eksisterer. Og for det tredje fastlegges en koksultasjonsplikt, slik at vi ikke går i hver vår retning; det ville nemlig føre til at balanseforholdet ble verre og verre, slik at man i det hele tatt

(BW) ikke kunne greie å komme fram til enighet om en gjensidighetsavtale f. eks. om et år eller halvannet. Og da tror jeg det aldri kan bli noen balanse i forholdet. Jeg tror det er meget avgjørende for dette forhold at vi forsøker å stoppe iverksettelser av ensidige tiltak i altfor stor grad.

Når det gjelder representanten Listaus spørsmål, kan jeg igjen nevne at utgangspunktet for begge parter er at vi skal fiske opptil 12 mil, men at det her kan bli unntak for spesielle områder. Det annet hovedpunkt som EF er med på, og de enkelte medlemsland også, er at det i dag ikke er balanse i forholdet, og at EF-fisket må skjæres betydelig ned. Dette er også erkjent både under formelle drøftelser og under våre uformelle samtaler, slik at EF er på det rene med at EF-fisket i norsk økonomisk sone må nedtrappes innen den datoen vi har satt.

EF er også i prinsippet enig i at selv om det ikke nå fastsettes noen kriterier, er det de norske myndigheter som har retten til å fastsette kriteriene. Men det er to ting som gjør at de likevel kan gå med på det: for det første konsultasjonsplikten, og for det andre regner de med at vi er såpass interessert i fortsatt fiske i britisk område at vi forsøker å finne fram til kriterier for nedtrappingen og utfasingen som er akseptable. Men de er på det rene med at det må være en meget vesentlig nedtrapping av fisket i løpet av de nærmeste år.

HERMUND EIAN: Jeg vil igjen tilbake til spørsmålet om balansen. Hvordan skal man forstå dette med balanseforholdet? Vil det si at Norge skal balansere med et totalt EF, eller skal det være individuell balanse mellom de ulike EF-land og Norge ut fra tradisjonelle fiskerettigheter?

Dette kan ha stor betydning, for så vidt som vi har spesielle interesser med britene.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Vårt utgangspunkt var jo at vi helst ville ha tosidige forhandlinger, nettopp for å sikre gjensidig fiske med britene. Det gikk ikke EF-landene med på. Det vi da står overfor, er at man skal prøve å få en balanse som tar sikte på det samlede EF-fiske i norsk område og det norske fiske i EFs område, først og fremst i britisk og irsk område. Dette vil igjen føre til at det må skje en meget vesentlig nedtrapping av EF-fisket i norsk område.

(BW) Under våre lisensieringer vil vi i størst mulig utstrekning forsøke å utfase det tyske og det franske fiske, men vi kan ikke gjøre det på en slik måte at det blir for åpenbare diskrimineringer. Jeg kan her i denne sal nevne at Kommisjonen for så vidt er enig i dette. Vi kan bare ikke si det uttrykkelig i avtalen.

FORMANNEN: Kan vi da si stopp for dette punkt på dagsordenen og ta havrettsministerens redegjørelse til etterretning med de vanlige forbehold - og så gå over til "ekstranumrene"?

Ad: Spansk fiske i Norges økonomiske sone.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg har to korte orienteringer å gi. Den ene gjelder spansk fiske i norsk økonomisk sone. Her er utgangspunktet at i henhold til kgl. res. av 17. desember i fjor ble spanske fiskefartøyer gitt adgang til inntil videre å fiske i Norges økonomiske sone. Dette fiske var begrenset til området nord for 62° og til de ytre 150 mil av sonen.

I dagene 16. og 17. desember i fjor ble det ført forhandlinger i Madrid med sikte på å inngå en avtale som ville gi spanske fiskere overgangsrettigheter i de ytre 150 mil av sonen i området nord for 62°. Disse forhandlingene førte i første omgang ikke fram. En tilsvarende avtale som den vi foreslo overfor de spanske myndigheter, er for øvrig senere inngått med Portugal.

Forhandlingene med Spania gjorde det klart at partene stod langt fra hverandre i synet på hvilke rettigheter spanske fiskere skulle ha i Norges økonomiske sone. Tril tross for dette fant en på norsk side å kunne akseptere at Spania fortsatt var i forhandlingsposisjon, og at man således inntil videre kunne gi spanierne en begrenset adgang til fiske i norsk økonomisk sone. Den norske holdning var også påvirket av at vi under forhandlingene fikk forståelsen av at spansk fiske i norske farvann ikke ville være aktuelt i de første måneder av 1977.

For om mulig å imøtekomme de spanske synspunkter ble det i begynnelsen av januar gjennom den

(BW) norske ambassade i Madrid meddelt at en på norsk side var villig til å utvide overgangstiden fra 3 til 4 år, i tråd med den avtale som var inngått med Portugal. Fra spansk side ble det uttalt at man ville drøfte saken med den spanske fiskerinæring og så komme tilbake til saken.

I slutten av februar ble den norske ambassade i Madrid gitt instruks om å ta saken opp på ny. I ambassadens henvendelse ble det påpekt at Norge i mangel av prinsipiell enighet om eventuell avtaleinngåelse innen 1. april d.å. ville forbeholde seg å treffe tiltak overfor fremtidig spansk fiske i henhold til loven om Norges økonomiske sone. Vi har ennå ikke fått noen reaksjon på denne henvendelsen.

Så for et par dager siden fikk vi opplysninger fra Forsvarets overkommando om at 10 spanske fiskefartøyer nå var observert i Norges økonomiske sone på Nordbanken utenfor Finnmark. Dette ligger ikke i den "grå" sonen, men noe vest for den.

I lys av den situasjon som har oppstått, er en skjerpet norsk henvendelse til spanske myndigheter nå påkrevd. Uten i det minste en prinsipiell spansk imøtekommenhet til videre forhandlinger om en overgangsavtale synes ikke lenger forutsetningene å være til stede for fortsatt spansk fiske i norsk økonomisk sone. Ambassaden er derfor i tråd med dette gitt instruks om å overlevere en note til de spanske myndigheter hvor vi sier at vi vil ha en reaksjon på vår henvendelse innen 1. april.

FORMANNEN: Spørsmål eller kommentarer til vårt kontrovers med Spania? - synes ikke å foreligge.

Kan vi så gå videre?

Ad: Forhandlingene med Sovjetunionen.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg har da en tredje sak som jeg mener vil være av interesse for denne komite.

Jeg vil få meddele at den sovjetiske ambassaderåd Makarov i går formiddag bad om foretrede.

Makarov overbrakte en hilsen fra fiskeriminister Ishkov, hvor Ishkov gjentok at han på grunn

(BW) av de nåværende omstendigheter dessverre ikke fant å kunne motta invitasjonen til å fortsette fiskerigrense-forhandlingene i Oslo. Ishkov ønsket derimot, dersom det var passende for den norske part, å invitere undertegnede og en norsk delegasjon til fortsatte forhandlinger i Moskva i 5-7 dager fra 25. mars. Alternativt tidspunkt for forhandlingene var fra 4. april.

I henhold til tidligere standpunkt, som jeg har drøftet med denne komite, meddelte jeg Makarov at jeg aksepterte fiskeriminister Ishkovs invitasjon, og at en norsk forhandlingsdelegasjon reiser til Moskva i morgen for å fortsette våre forhandlinger om det tilstøtende område. Disse spørsmål har jo i detalj vært drøftet med denne ærede komite - i møter 29/12-76, 24/1-77 og 18/2-77.

Vi kommer under disse møtene, som begynner på førstkommende fredag, til å diskutere to spørsmål, nemlig spørsmålet om midlertidige ordninger for det tilstøtende område og kvotefastsettelser. Vi regner med at forhandlingene vil vare til 30. mars.

Vi reiser 30. mars direkte fra Moskva til Brussel for å fortsette forhandlingene med EF.

FORMANNEN: Er det noen som har spørsmål i denne forbindelse?

Jeg vil gjerne si at jeg pleier ikke å komme med følelsesladede kommentarer til de opplysninger som gis. Men akkurat den siste meldingen føler jeg trang til å ta til etterretning med en viss lettelse, og jeg går ut fra at jeg taler på komiteens vegne i så måte.

PAUL THYNESS: Jeg er ikke helt sikker på at formannen gjør det, men vi kan la det ligge.

Jeg vil bare få spørre om det ble gitt noen forklaring fra fiskeriministerens side på hvorfor han fant at forhandlingene bedre kunne foregå i Moskva enn i Oslo.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg fikk bare opplyst det samme som jeg også tidligere i detalj har meddelt denne komite, i møtet den 18. februar, da vi fikk en skriftlig henvendelse fra Ishkov hvor han meddelte at han på grunn av den foreliggende situasjon hadde vanskelig for å komme til Oslo. Dette ble gjentatt for oss nå, og det var alt som ble opplyst.

(BW) PAUL THYNESS: Man kan altså da gå ut fra at dette er en politisk reaksjon?

STATSRÅD JENS EVENSEN: Det vil jeg ikke ha uttalt meg noe om.

FORMANNEN: Er det noen andre som ønsker å reservere seg mot lettelsen - eller kan vi ta saken til etterretning og heve møtet?

Møtet hevet kl. 15.45.
